

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ВОЈНОЈ РАДНОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ ОБАВЕЗИ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06) којом је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује одбрану и безбедност Републике Србије и њених грађана.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Важан разлог за доношење овог закона био је да се обезбеди правни оквир за организовање и спровођење војне, радне и материјалне обавезе у јасно подељеним надлежностима и одговорностима између организационе јединице Министарства одбране надлежне за послове војне, радне и материјалне обавезе и њој потчињених територијалних органа преко којих Министарство одбране обезбеђује и спроводи остваривање војне обавезе.

За пет година од како је донет Закон о војној, радној и материјалној обавези, а на бази досадашњег искуства, указала се потреба за измене и допуне Закона, са жељом да се прецизније дефинишу поједине одредбе које ће учинити јаснију а самим тим и ефикаснију и прецизнију примену овог закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом **1.** којим је измењен став 2. члана 6. Закона прописује се правни основ да други државни органи обезбеде простор и техничке услове за рад територијалних органа и преузму њихово обезбеђење (документа са ознаком државна тајна и др. подаци чије отицање би имало несагледиве последице по безбедност државе.

Чланом **2.** којим се мења члан 8. Закона врши се усклађивање термина са нормативом о начину одређивања номенклатурних ознака за припаднике Војске Србије.

Чланом **3.** којим се мења став 5. члана 10. Закона врши се усклађивање термина са одредбом члана 97. став 2. Закона о одбрани.

Додавањем става 6. обезбеђује се правни основ за формирање курирско-позиварског система, односно курирско-позиварске јединице, као привременог састава, која се образује од обвезника радне обавезе којима није одређен ратни распоред, а за потребе позивања резервног састава обвезника радне обавезе и власника ствари из пописа.

Додавањем става 7. регулише се да позивање грађана за обучавање ради одбране земље врши територијални орган надлежан за вођење евиденције грађанина, као и усклађивање са важећим одредбама чланова 47. и 60а. Закона о одбрани.

У члану **4.** замењивањем речи шест са бројем 12 у ставу 1. члана 17. омогућава се регруту да се упути у више упутних рокова у току дванаест месеци без поновног лекарског прегледа, чиме се поштује принцип економичности.

Чланом **5.** допуњен је члан 19. Закона чиме је законом регулисано да регрутна комисија оцењује способност за вршење војне службе, поред регрута, и лица у резервном саставу.

Додатим ставом 4. створен је правни основ да оцену способности за вршење војне службе регрутна комисија може дати војном обвезнику за кога је утврђено да болује од неизлечиве болести или да има телесну ману и недостатак без изгледа за излечење, на основу медицинске документације из разлога што због природе здравственог стања није у могућности да се одазове за вршење лекарских и других прегледа и психолошких испитивања у овлашћеној здравственој установи.

У члану **6.** додатим ставом у члану 26. Закона извршено је усаглашавање са важећим чланом 41. став 1. тачка 5. закона.

Одредбом члана **7.** којом су замењене речи у ставу 2. члана 29. Закона извршено је усаглашавање са додатим ставом 3. члана 26. закона.

Чланом **8.** којим је брисан став 2. у члану 31. Закона прописано је да се регруту који буде изабран за слушаоца курса за резервне официре одређује род и служба а не и специјалност.

Чланом **9.** у члану 36. Закона извршено је усаглашавање са термином „резервни састав“ из већ важећег члана 48. закона, а који представља шири појам од резервног састава Војске Србије.

Чланом **10.** брисан је члан 38. Закона из разлога што су одредбе из овог члана уређене одредбама чл. 145. до 170. Закона о Војсци Србије .

Чланом **11.** брисан је члан 47. Закона из разлога што је одредбом члана 91. Закона о Војсци Србије већ прописано да војнику на служењу војног рока припадају новчана примања и друге накнаде које одреди министар и из тога разлога није неопходно да се ова принадлежност регулише овим Законом.

Чланом **12.** измењен је члан 50. из разлога што се, на основу предложених безбедносних аспекта у циљу изналажења адекватних решења у овој области, попуна у Агенције врши на исти начин као и попуна у Министарству унутрашњих послова

Чланом **13.** измењен је став 3. члана 51. Закона чиме је регулисано да се војна обавеза у резервном саставу извршава и реализацијом војних дужности као што су одазивање позиву ради саопштавања, промене и укидања ратног распореда, а које утичу на укупан квалитет реализације послова војне обавезе.

Чланом **14.** извршена је измена става 8. члана 54. Закона из разлога што се основна обука војника у рату изводи према важећем Програму обуке војника на добровољном служењу војног рока и траје 180 часова, уз дневно оптерећење 10 часова (осам часова пре подне и два часа после подне), укључујући и ванрадне дане (осим недеље), што укупно износи 20 радних дана.

За припаднике пасивне резерве који нису одслужили војни рок са оружјем време од 25 дана представља краће временско трајање којим могу да стекну вештине и способности неходне за обављање војничке дужности

Чланом **15.** измењен је став 3. члана 60. Закона чиме су термини усклађени са терминима из члана 97. Закона о одбрани.

Чланом **16.** измењен је став 1. члана 61. чиме је законска одредба усаглашена са надлежношћу територијалног органа код којег се војни обвезник води у евиденцији (решавање статусног питања војног обвезника).

Одређивањем краја јуна календарске године у којој регрут навршава 30 година, као границе за одобрење његовог боравка у иностранству, закон омогућава да се регрут до краја календарске године у којој навршава 30 година упути на служење војног рока.

У члану **17.** изменом члана 65. Закона усаглашен је правни основ за давање сагласности за отпуст из држављанства Републике Србије са одредбама прописа који регулише отпуст лица из држављанства Републике Србије.

У члану **18.** брисање предметних речи у ставу 3. члана 66. Закона извршено је због тога што се превођењем у резервни састав у својству лица у резервном саставу које је служење војног рока регулисало у цивилној служби, лицу уписује обавеза коју није извршило и ствара се непрецизна евиденција о лицима која су служење војног рока регулисала у цивилној служби као и њихово неадекватно распоређивање у цивилну заштиту.

У члану **19.** изменом става 1. члана 67. Закона и додавањем нових ставова створен је правни основ за регулисање накнаде путних и других трошкова у вези са вршењем војне обавезе.

Грађанину позваном ради обучавања за одбрану земље припада накнада путних и других трошкова у вези са обучавањем идентична накнади путних и других трошкова у вези са вршењем војне обавезе.

У члану **20.** додавањем новог става у члану 68. Закона обавезује се државни орган, предузеће и друго правно лице које самостално обавља регистровану или другу професионалну делатност код којих је запослено лице које је позвано у вези са вршењем војне службе, дужно је да прерасподелом радног времена или на други начин обезбеди да то лице за време вршења ове обавезе која траје до 48 часова, оствари плату односно зараду у пуном износу.

Чланом **21.** додат је члан 71а. из следећих разлога: Устав Републике Србије у члану 42. јемчи заштиту података о личности. Ставом 2. истог члана одређено је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређује законом. Минимум питања која морају бити уређена законом су: сврха обраде података о личности; врста података о личности; начин коришћења података о личности и врста корисника којима ће подаци бити доступни, као и рокови чувања података.

Додатом одредбом законски се регулише обрада података о личности као што су сврха обраде, врста података који се обрађују, начин коришћења тих података и рокови чувања.

Приликом прикупљања и обраде података о личности и вођења евиденције о прикупљеним подацима војних обвезника, територијални орган у обавези је да поступа у складу са одредбама Закона о заштити података о личности, а што се додатном одредбом врши.

Члан **22.** додавањем новог става у члану 72. Закона, законски се регулише вођење војне евиденције категорије држављана Републике Србије чији родитељи и он на територији Републике Србије немају адресу становања пријављену Министарству унутрашњих послова Републике Србије.

Чланом **23.** којим је додат става у члану 73. Закона намера законодавца је да се одреди који се подаци могу прикупљати и обрађивати јер територијални орган води евиденцију података о војним обвезницима који бораве у иностранству, на основу података прикупљених од дипломатско-конзуларних представништва или су подаци прикупљени непосредно од војних обвезника.

У члану **24.** додавање члана 74а. извршено је из разлога што је обезбеђење података о личности један од кључних елемената заштите података о личности. У предложеном члану законодавац жели да истакне које су законске обавезе које мора испоштовати руковалац евиденције војних обвезника.

Руковалац и обрађивач дужни су да предузму техничке, кадровске и организационе мере заштите података, у складу са утврђеним стандардима и поступцима, а које су потребне да би се подаци заштитили од губитка, уништења, недопуштеног приступа, промене, објављивања и сваке друге злоупотребе, као и да утврде обавезу лица која су запослена на обради да чувају тајност података.

Чланом **25.** мења се став 1. члана 76. Закона из разлога што се регрут или лице у резервном саставу води код територијалног органа који је надлежан за територију на којој има адресу становања пријављену надлежном органу. У случају промене исте, у року од 8 дана, регрут или лице у резервном саставу дужно је да се пријави територијалном органу који је надлежан за вођење евиденције о војним обвезницима на територији на којој има нову адресу становања, а ради његовог увођења- евидентирања у евиденцију овог органа, као и прибављања војноевиденционе документације од територијалног органа код којег се водио на основу претходне адресе становања.

Члан **26.** којим је додат став у члану 83. Закона сада ставља **радну обавезу** у правне оквире из разлога што није била у функционалној надлежности територијалних органа и Управе за обавезе одбране, када је донесен закон (била у надлежности Управе за ванредне ситуације МО и подручних органа Министарства одбране).

Члан **27.** додатим чланом 83а. регулише надлежност и време позивања обвезника радне обавезе за саопштавање ратног распореда, обуке или контроле јединица радне обавезе и за мобилизацију и делимичну мобилизацију ради провере спремности за извршење мобилизације.

Члан **28.** изменама у члану 86. Закона **прецизније дефинише надлежности за доношење планова попуне по основу радне обавезе.**

Чланом **29.** извршене су измене и допуне члана 88. Закона из следећих разлога: Устав Републике Србије у члану 42. јемчи заштиту података о личности. Ставом 2. истог члана

одређено је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређује законом.

Минимум питања која морају бити уређена законом су: сврха обраде података о личности; врста података о личности; начин коришћења података о личности и врста корисника којима ће подаци бити доступни и рокови чувања података.

Ставом 4. прописан је правни основ за доношење подзаконског прописа којим се одређује начин и поступак вођења евиденције обвезника радне обавезе као и начин достављања података из евиденције о обвезницима радне обавезе.

Чланом **30.** извршена је измена члана 89. Закона ради стварања правног оквира за формирање јединица радне обавезе за извршење задатака територијалних органа који се односе на позивање војних обвезника путем курирско позиварског система, за измештање територијалних органа на резервне ратне локације и утврђивање способности за војну службу у ратном стању формирањем лекарских екипа.

У члану **31.** изменама и допунама члана 91. Закона регулисано је позивање јединица радне обавезе у миру и обезбеђен је бржи поступак доношења одлуке министра одбране о позивању јединица радне обавезе у миру.

У члану **32.** извршена је замена речи у члану 93. Закона из разлога што израз „расформиране“ означава и укидање јединице радне обавезе, док са изразом „дезангажоване“ закон омогућава, по потреби поновно ангажовање исте јединице радне обавезе.

У члану **33.** којим је извршена измена става 2. члана 99. Закона наведени су сви субјекти, за чије потребе се материјална обавеза извршава.

Чланом **34.** извршене су измене и допуне члана 104. Закона из следећих разлога: Устав Републике Србије у члану 42. јемчи заштиту података о личности.

Ставом 2. истог члана одређено је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређује законом. Минимум питања која морају бити уређена законом су: сврха обраде података о личности; врста података о личности; начин коришћења података о личности и врста корисника којима ће подаци бити доступни и рокови чувања података.

У члану **35.** извршена је измена члана 109. Закона којом је дефинисано на основу којег документа се распоређују ствари, за чије потребе и на основу ког прописа и прецизно уређује да се власник не може попуњавати стварима у сопственој својини, већ се попуњава разликом између сопствених ствари и ствари које их следују за извршење добијеног задатка.

Додавањем ставова 3. и 4. утврђује се обавеза власника ствари да се одазове позиву територијалног органа ради саопштавања распореда и прегледа ствари и омогућава се предузимање мера против власника ствари који не извршавају законску обавезу по питању материјалне обавезе.

Чланом **36.** додавањем речи: „Министарства одбране и“, у члану 111. Закона прецизније се дефинишу надлежности за доношење планова попуње по основу материјалне обавезе.

Одредбама чланова **37, 38, 39. и 41.** Закона којим су извршене измене чланова 126, 128, 130. и 134. извршено је усаглашавање казних одредби закона са Законом о прекршајима („Сл. гласник РС” број 65/13), који је на снази од 02.08.2013. године, са почетком примене од 01.04.2014. године.

Чланом **40.** којим је извршена допуна члана 132. Закона прописује се прекршајна одговорност за неизвршавање обавезе прописане у члану 109. овог закона.

Чланом **42.** којим су извршене измене члана 135. Закона престале су да важе одређене одредбе овог члана које су важиле у време настанка правне ситуације која више не постоји.

У ставу два овог члана прецизније се одређују обавезе лица која не желе добровољно да служе војни рок са оружјем у Војсци Србије.

Чланом **43.** брисан је став 2. члана 140. Закона из разлога што је обављање послова надзора од стране Инспектората одбране регулисано другим прописима.

Чланом **44.** дефинисан је рок за доношење прописа за извршење овог закона

Члан **45.** представља завршну одредбу, којом је утврђен рок ступања на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона предвиђена су средства у оквиру буџетских средстава која се редовно одобравају за потребе Министарства одбране и није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије, јер се њиме не стварају додатне обавезе за буџет Републике Србије.